

Kohti kestävä, terveellistä ja ilmastoneutraalia ruokajärjestelmää (FOOD) strategisen tutkimuksen ohjelmassa rahoitetut konsortiot

Maanviljelyn monihyötyiset ratkaisut ilmastokestävään ruokajärjestelmään (MULTA)

Konsortion johtaja: Jari Liski, Ilmatieteen laitos

Osahankkeet: Laura Höijer, Baltic Sea Action Group; Jussi Heinonsalo, Annalea Lohila: Helsingin yliopisto; Anna-Liisa Laine, Zürichin yliopisto; Tuomas Mattila, Suomen Ympäristökeskus; Risto Uusitalo, Luonnonvarakeskus

Ruokajärjestelmä on suurien haasteiden edessä. Sen pitäisi olla merkittävä osa ilmastonmuutoksen hillintää ja samalla tuottaa kestävästi terveellistä ruokaa kasvavalle väestölle. Maanviljely aiheuttaa globaalisti ison osan ruokajärjestelmän ilmastovaikutuksista. Hiilen sitominen maatalousmaahan on iso mahdollisuus ruokajärjestelmälle vastata ilmastokriisiin. Ilmastoviisas regeneratiivinen maatalous tarjoaa myös muita hyötyjä. Se parantaa maaperän kuntoa ja maaperän kykyä pidättää vettä ja ravinteita, kasvattaa viljelyvarmuutta, satoja sekä ruuan laatua, ja lisää luonnon monimuotoisuutta. MULTA-konsortio tutkii ja kehittää keinoja, joilla maaperän hiilen varastointia voidaan nopeuttaa ja tieteellisesti todentaa. Lisäksi konsortio edistää ja kokeilee maan kasvukuntoa parantavia, monihyötyisiä regeneratiivisia viljelytoimenpiteitä maataloilla sekä kehittää taloudellisia ja muita ohjauskeinoja, jotta näitä ratkaisuja otetaan laajasti käyttöön Suomessa ja muualla. Kokonaisvaltaista systeemistä muutosta kehitetään ja viedään eteenpäin yhdessä viljelijöiden, yritysten ja päättäjien kanssa.

<https://carbonaction.org/fi/stn-multa/>

Palkokasveilla kohti kestävä ruokajärjestelmää ja terveyttä (Leg4Life)

Konsortion johtaja: Anne-Maria Pajari, Helsingin yliopisto

Osahankkeet: Toivo Antero Muilu, Luonnonvarakeskus; Satu Männistö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Leg4Life on Helsingin yliopiston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Luonnonvarakeskuksen hanke, joka tavoitteena on edistää siirtymistä ilmastoneutraaliin ruokaketjuun. Tähän pyritään monipuolistamalla ja lisäämällä kasviproteiinien lähteiden viljelyä, jalostamista ja käyttöä alkutuotannosta kuluttajan ruokapöytään asti ja ottamalla samalla huomioon myös syntyvät ympäristö- ja terveysvaikutukset. Hankkeessa keskitytään Suomen ilmasto-olosuhteissa menestyviin palkokasveihin, kuten herneeseen, härkäpapuun ja lupiiniin. Hanke tutkii ja edistää palkokasvipohjaista alkutuotantoa, kehittää maukkaita ja terveellisiä palkokasvipohjaisia tuotteita sekä ruokapalveluiden että yksittäisten kuluttajien käyttöön ja tutkii palkokasvien tuotannon ja käytön lisäämisen vaikutusta ihmisen ravitsemukseen ja terveyteen, yhteiskuntaan, talouteen ja ympäristöön. Hankkeen tuottamaa tietoa käytetään kestävyyskokonaisvaltaisten muutosvaikutusten mallintamiseen.

www.leg4life.fi

Reilu ruokamurros: Eriarvoisuuksien tunnistaminen ja ratkaiseminen matkalla kestävään, terveelliseen ja ilmastoneutraaliin ruokajärjestelmään (JUST-FOOD)

Konsortion johtaja: Minna Kaljonen, Suomen ympäristökeskus

Osahankkeet: Kaisa Karttunen, e2 Tutkimus; Teea Kortetmäki, Jyväskylän yliopisto; Merja Saari-
nen, Luonnonvarakeskus; Theresa Tribaldos, Bernin yliopisto; Maria Valavuo, Terveyden ja hyvin-
voinnin laitos

JUST-FOOD (reilu ruokamurros) tutkii, miten siirtymä kestävään, terveelliseen ja ilmastoneutraaliin ruokajärjestelmään voidaan tehdä hyväksyttävästi ja oikeudenmukaisesti. Hanke käsitteellistää ja operationalisoi reilun ruokamurroksen ja tuottaa päättäjille tietoa sekä reilun murroksen edellytyksistä että työkaluja ja tietoa sen edistämiseksi. Yhteistieteellinen hanke yhdistää oikeudenmukaisuuden teorialtutkimuksen ympäristö-, sosiaali-, talous- ja ravitsemustieteelliseen tutkimukseen. Olemassa oleva tutkimus kestävyysmurroksesta on keskittynyt murroksen edistämiseen, ei sen vaikutuksiin. Vaarana on, että ruokajärjestelmän kestävyysmurros ratkoo joitain ongelmia mutta luo samalla muita, kuten sosiaalista ja terveydellistä eriarvoisuutta ja ulkoistettuja

SUOMEN AKATEMIA

ympäristövaikutuksia. JUST-FOOD tuo eettisen tarkastelun ruokajärjestelmä- ja transitiotutkimuksen etualalle ja osallistaa laajan joukon yhteiskunnan ja ruoka-alan toimijoita tiedon yhteistuotantoon sekä käytännön tapaustutkimuksiin.

www.justfood.fi